

Foto: Mikael Stålberg

HAMMARBY TRYCKERI, SÄTER

POLARHUNDEN

Årgång 9

1980

MAJ

1980

SPHK:s styrelse

Ordf.
Stig Juhlander
Hedbo
790 30 INSJÖN
tel: 0247/700 64

Sekr.
Ingrid Hans
Box 433
790 34 SILJANSNÄS
tel: 0247/226 89

Kassör
Bertil Edvardsson
Värkstadsgatan 4
776 00 HEDEMORA
tel: 0225/106 28

Styrelse ordförande
Övre Norrländsavdelningen
Karl-Olle Sundqvist
Purnuvaara 2
972 00 GÄLLEVARE
tel: 0975/200 70

Rasrepresentanter
Samojed
Alf Johansson
Gnejsvägen 37
137 00 VÄSTERHANINGE
tel: 0750/259 38

Grönlandshund
Erik Sundin
Slättberg 5452
794 00 ORSA
tel: 0250/406 34

Siberian Husky
Björn Tillberg
Folkethusgatan 7
610 70 ÄLVKAHLBY
tel: 026/728 59

KLUBBMÄRKEN

Svenska Polarrhundklubbens tygmärken
och dekalen finns att beställa hos
Ingrid Hans, Pl 433, 790 34 Siljansnäs
Märket föreställer ett tre-spenn polar-
hundar, samt texten SVENSKA POLARRHUND
KLUBBEN
Färgen på märket är vitt med blått
tryck.

Priset: Tygmärket kostar 5:-
Stora dekalen 6:-
Lilla dekalen 2:-

MEDLEMSAUGIFTER

60 kronor/år för helbetalande medlem
15 kronor/år för familjemedlem

ANNONSPRISER I POLARRHUNDET

1/1 sida 200:-
1/2 sida 100:-
1/4 sida 50:-
Valpannonser o. cyl. 15:- (medlemmar)
25:- (icke medlemmar)

POLARRHUNDET

Material till tidningen skickas
till.

Ann-Christin Speles
Usterfors 55
780 41 Gagnef
tel: 0241-61744

Frågor som berör tidningen be-
svares även av

Per och Kerstin Frisk
Solbacksgatan 38
781 00 BORLÄNGE
tel: 0243/256 93

PRESSTOPP 21 JULI

Int o Nord U Ch Komacs Wilpertti, foto Kersti Murén

»RÄTT HUND TILL RÄTT
PERSON I RÄTT MILJÖ»

Nedanstående material är, på artikelförfattarens
begäran, hämtat ur "Hundlägarnytt" Stockholms
Hundlägareförenings tidning april 1980

SIBERIAN HUSKY

En Siberian Husky är en typisk slädhund. Den är stark, klonhödig och uthållig och passar bra hos fri-
luftsintresserade ägare. Rasen är avlidit att vara en snabblöpande
spannhund och använde huvudsakligen
vid slädhundstävlingar. Det är li-
ka naturligt för en Siberian Husky
att arbeta i ett hundspann, som
det är för en jämthund att jaga al-
eller en border collie att valla
får.

Siberian Huskyn är känd för att va-
ra barnvänlig, kelig och folktill-
vänd. Samtidigt är den mycket själv-
ständig och blir med andra ord in-
gen typisk enmanshund. Den tycker
i sällskapet lika knallefullt till
alla och envar som behandlar den
väl. Den har nästan ingen drift att
vakta och den skräcker skiljan.

forts

Omslagsfoto:
Wille Carlsson

Men trots sitt vänliga lynne är Siberian Husky ingen sällskaps hund. Den är en ovanligt krävande ras med starka, ursprungliga jaktinstinkter och ett enormt frihetsbehov. Den upplever oftast alla djur som intressanta byten och det finns åtskilliga exempel på hundar som rivot både får, getter, höns, kaniner och katter. Det är alltså hundar, som sällan kan vara lösa utomhus och många Husky-ägare har svåra "inkallningsproblem".

En Siberian Husky finner sig aldrig i för litet motion och det är ofta under motionerade hundar som visar sig omöjliga genom rastlöshet och ylända. Cykel- och löpträning eller dragträning med speciella vagnar är den vanligaste sättet att hålla den bubblande energin i vettiga banor utanför dragringsonen. Siberian Husky är en typisk utomhushund och liksom andra polarspetsar klarar den sträng kyla mycket bra. Man kan själv välja om man vill låta sin hund sova inne eller ute året om. Men tänk på att en hund som tillbringar största delen av sin

tid inomhus inte utvecklar sin päls naturligt. Den kan alltså inte plötsligt läggas ut i snön i sträng kyla. Normalt faller en Siberian Husky enorma mängder av sin vilda päls på våren och hösten, men många inomhushundar verkar fälla betydligt oftare. En Siberian Husky är normalt inte aggressiv mot andra hundar. Om sådana tendenser visar sig - i så fall oftast hos hanhundar i 1-årsåldern - bör man från början göra klart för hunden att detta inte tolereras. Vid 1- till 2-årsåldern genomgår rasen en utpräglad mognadsprocess, den blir "vuxen" på ett annat sätt än många andra hundraser. Många ägare som inväggs i falska sällskaps hunds förhoppningar under den första tiden blir sedan rådlösa när självständigheten och oberoendet kommer på ett par veckor.

Det är naturligtvis lika viktigt för en Siberian Husky som för alla andra hundraser med god mänsklig kontakt med konsekvent uppföstran och lämplig vardagsdressyr. På ett lydnadsprov eller dressyrstävling är rasen inte särskilt passande, men som draghund har den mycket att ge. Den stoppar psykiskt och fysiskt för mycket hårdare strapser både under vildmarksturer och i tävlingsspåret.

Sammanställd av Maria Karlsson på uppdrag av Svenska Polarhundklubben. Godkänd av Svenska Polarhundklubben.

ATT BEHÄLLA RASEGENSKAPERNA

av Björn Tillberg.

Svenska Polarhundklubben är officiell raseklubb - den enda som har SKK:s uppdrag att ansvara för de absoluta rasernas utveckling i vårt land - för Alaskan Malamute, Grönlandshund, Samojed och Siberian Husky.

Till Maria Karlssons utmärkta och kortfattade sammanställning vill jag foga några egna reflektioner, som jag anser vara av vikt att ytterligare understryka.

Först och främst vill jag säga att en Siberian Husky är en utpräglad arktisk spets. Med detta här också sagt mycket av det som under drygt ett decennium blåttas fram och tillbaka av debattglada rasentusiaster, som endast haft det gemensamt att de saknat kynologiska grundkunskaper. Denna utpräglat arktiska spets är bl.a. en mycket god slädhund även i områden, som inte kan räknas som arktiska t.ex. Norden eller norra Nordamerika, därför att den är snabb, uthållig, stark och går att bibringa den lyndad som är en förutsättning för framförallt nomeanspanning med lösa drag.

forts

Köldhärdigheten denna utpräglade arktiska egenskap kan aldrig komma till sin rätt annat än i just arktiska områden och sådana är det litet ont om runt t.ex. Oslo, Stockholm och Helsingfors där de största koncentrationerna av Siberian Husky i Norden finns, tråkigt nog. Man måste göra klart för sig att Siberian Husky inte är världens snabbaste slädhund. Men under arktiska förhållanden är den en mycket god slädhund och dessutom den kanske uthålligaste över långa sträckor. Dag ut och dag in drar den sin mätfulla last, som är beroende av spansnö storlek, med aldrig svikande villighet och glädje. Den vistas ute i det torra kalla polarrinteviödet och håller värmen utan stora energiföruster tack vare den genialt isolerade pälsen, som utvecklats i sin fula prakt fört i trakterna på och runt Nordkalotten hos oss t.ex.

Siberian Huskyn kom till norra Nordamerika under de första årtiondena av det här seklet. Den före med sig som stabil ras mängdhundar - kanske tusenåriga specialgenskaper, som sammantagna visade på en ytterlig använtbar brukshund, som vid mogen ålder besatt hög intelligens, osedvanligt utpräglad social könsla i sitt förhållande till rasfränder och till människor men samtidigt med krav på stor frihet och med en självständighet utan många motstycken bland artfränder.

Lägger man till detta att Siberian Huskien genom en medveten avsl med sin arktiska prägel dessutom visar upp ett polarvargslikt utseende i starkt varierade "maskeringar" - kanske med "spectacles" runt isbä, snedställda ögon förstås alla att rasen utsatts för många kläfingriga försök från oansvariga uppfödare sida, försök som syftat till att göra denna i sitt rätta klimatgeografiska område oslagbara slädhund till ett mykt mysdjur för bortskämda leklystna i alla åldrar.

När Siberian Huskiens rasbeskrivning gjordes i USA år 1930 var det en importerad, färdig ras man hade framför sig och beskrev i gängse termer. Denna ras som i sinom tid godkändes som amerikansk - även av Sovjetunionen - har givetvis samma rasstandard idag. Den finns inte omskriven på någon punkt, endast förtydligad. Och trots att det är en tvingande nödvändighet för alla seriösa uppfödare att benhårt hålla sig inom de römmärken rasstandarden utsetat en gång för alla finns exempel på vad framförallt snö vinnning leder till i avelsarbetet, nämligen att man tunmar på avelsmätska normer och medvetet söker skapa en SH, som passerar icke ens skidkunniga pappas gosar och -flickor med för den delen, när de skall "åka sparkeläde" kortast möjliga sträcka - utan motlut, som alltid är utslagsgivande i alla andra draghundstävlingar, på ett välpreeparerat underlag o.s.v. Och fort skall det gå. Så fort att man inte drar sig för att köra med importrade, korsade hundar där vinthundalinjer och -vinklar sticker i ligonen på långt håll eller degenererade krakar med spänkig benstomme utan förutsättningar att anlägga, bärta och bruka en effektiv ben- och muskelapparat och med iseder som försilts i förtid och ger upphov till lidanden under förlitningen. Och lika svårt är brottet att genom oplanerat avelsarbete och okunnighet prioriteras en elegant exteriör på bekostnad av exempelvis jaktinstinkten, eller välja mentalt svaga täckhundar till skygga tikar som överhuvud intet skulle tillåtas användas i aveln. Bara därför att avelsmätsdoren går i ett snabbt spann som körs av en skicklig förfare, som kör - inte bärar för att vinna, men som kör för att vinna till varje pris - är hunden inte en självklar täckhund som många fått för sig. Aldrig så många segrar kan inte väga upp mentala svagheter.

forts

Ett avelsarbete som inte har siktet inställt på längre tid än 3 - 4 generationer är lotteri med nästan bara nitletter - och utan en kvalificerad avkommbedöming, som pågår fortlöpande i den enskilde uppfödarens avelsarbete och i jämförande syfte med andras, kommer man ingen vart.

Under fjolåret översattes standarden för de fyra raser som Svenska Polarhundklubben har uteslutande ras- och tävlingsanseende för. Dessa standards är nu godkända och kommer inom kort att finnas tillgängliga. I väntan på den officiella publiceringen av SH:s standard vill jag citera ett par stycken ut vårt förslag som överlämnades till SKK i maj i fjol.

I ett av de sista styckena ska handlar om temperamentet tales det om vad som bl.a. gör SH till en trevlig och arbetsvillig kamrat. Jag vill före det avslutande citatet ställa frågan till Dig som läser de här raderna: Vilka kvaliteter besitter Du, som motiverar att Du under en lång följd av år har det stora ansvaret att hålla en i många avseenden krä-

Her Du förmåga och ork att ställa upp på Din hunds villkor? Har Du inte den intelligenta fantasi som behövs för att förstå vad en Siberian Husky kräver av Dig, så skaffa för Din egen skull en ras som Du kan leva tillsammans med utan problem eller lidanden för hunden.

"Sammanfattning: Det mest karaktäristiska och viktiga för rasen Siberian Husky är medelstorlek, moderat benstomme, väl avvägda proportioner, lätta fria rörelser, riktig päls, tilltalande huvud och öron, korrekt svans och ett bra temperament. Alla tecken på överdriven benstomme eller vikt, bundna eller klumpiga rörelser eller lång, raggig päls skall bestraffas. En Siberian Husky är aldrig så stor och grov att den för tanken till att vara en lastdragare, ej heller så lätt och bräcklig att den för tanken till ett djur för sprinterlöpning. Båda könen skall ge ett intryck av att vara kapabla till stor uthållighet....."

Björn Tillberg

T I L L S A L U

4 Siberian Huskyvalpar födda 00 03 14, 3 haner och 1 tik.
ring 016/35 30 04

Vi planerar en parning i början av aug. av Stalos Lukas och Caspa. Vi vill se, innan en parning, om intresse finns av valpar. Förra kullen gav tre valpar som visat stor dragvillighet i vinter.

Wille o Berith i Storlien 0647/70336

Till fjälls med hund I

Kom med på en härlig 4-dags familjevänlig fjälletur (3 övernatningar) i Grövelsjöfjällen.

Vi startar torsdagen den 4 september vid Grövelsjö fjällstation kl. 11.00 och återkommer söndagen den 7 september då vi avslutar vandringen med bastu och gemensam middag.

Vandringen kommer att ske i grupper om ca 10 personer plus förlieare och grupperna går oberoende av varandra. Övernattningarna (i tält) gör grupperna emellertid tillsammans. Deltagarna bor i egna tält och svarar själva för matihållning. Grupperna kommer att vara indelade 1 - 10 i stigande svårighetsgrad.

De som vill klövja sina hundar kan få instruktion i klövjning. Det här kan verkligen bli sköna dagar för både hund och förlare. Början av sept. kan kanske sägas vara tidig höst i fjällen men å andra sidan brukar det finnas så mycket sommar kvar att nätterna inte blir allt för kalla.

Sista anmälningsdag: den 1 augusti. Anmälan måste göras skriftligt och insändas till:

Ingrid Hans Pl 433, 790 34 Siljansnäs

På din anmälan bör samtidigt meddelas vilken gruppnhet du önskar delta i.

Begränsat deltagarantal.

Deltagaravgiften: 200:- kr insättes på postgiro 39 72 45 - 2 och telengen märkes med "Till Fjälls med hund" I.

I avgiften ingår middag, dusch o bastu vid återkomsten till fjällstationen. Rabatt ges till familjemedlemmar.

Öffrigare information sätts till deltagarna efter anmälningstidens utgång.

Vill du veta mer om fjälleturen, Din egen eller hundens utrustning kan du ringa Stig Juhlander SPHK, 0247/700 64.

Till fjälls med hund II

Vill du lära känna fjällen ytterligare, hur man genomför en fjälltur via eluan om mörkvarade leser, vadav i strida jokkar m.m. så är det här något för dig.

Kom ihj på en fantastisk 5-dagers (4 övernattningar) fjälltur i Helagsområdet, beläget inom Härjedals-Jämtlandsfjällen.
Vadav vandrings är av mera krävande karaktär. Deltagarna skall ha god kondition och vara fjällvana, kanske vandrat med oss förra året.
Dagsetapperna är ca 10 - 20 km i fjällterräng utan rörsade leser.

Vi startar bosörjan den 17 september kl 14.00 vid Ramundberget, ca 10 mil norr om Funäsdalen och återkommer söndagen den 21 sept.

Ändringen kommer att ske i grupper med färdtider och grupperna går sunda om varandra. Övernattningarna (i tält) kommer grupperna att göra tillsammans. Deltagarna bor i egna tält och svarar för matnålning.

Bistå anmälningssumma: den 1 augusti.

Anmälan måste göras skriftligt och insändas till:

Ingrid Hans Pl 433, 791 34 Söderjärna

Maximalt deltagarantal: 30 - 40 personer.

Utbeträckningsbelopp: 200:- kr insättes på postgiro 39 72 45 - 2 och tillkommer markering "Till fjälls med hund II".
Den 12 nov till familje-medlemmar.

Utrustningstidig och tillållningsrum kommer att tillstållas deltagarna efter min invigningsfest utgång.

Vill du veta mer om fjällturen. Din egen eller hundens utrustning kan du ringa Stig Juhlin under SPHK, tel 0247/70064

essa två turer är bl.a. resultatet av ett fint samarbete mellan SPHK - SKK, och det är vår förhoppning att många SPHK-are följer med upp, och upplever fjällen.

Medlemsavgifter

Inbetalningskort för medlemsavgiften 80/81 kommer inom kort att sändas ut med hjälp av dataregistret.

Aktuella medlemsavgifter är Fullbetalande 60 kr

Familje/ungdom 15 kr

Vi ber er betala in avgiften så snart som möjligt och använd det inbetalningskort ni får. Dessa skall nämligen läsas av en optisk läsare och pengarna överförs till vårt postgiro via data.

Om någon eventuellt redan har betalt in sin medlemsavgift för 80/81 kan ni bortse från det nya kravet med meddela i så fall kassören. Meddela också ifall att ni blivit krävd på fel avgift.

FÄRDLEDARE SÖKES

Vecka 36 - Grövelsjöturen (ca 15 st)

Vecka 38 - Helagssturen (ca 6 st)

Lokalkännedom om Skars-Helagsfjällen är nödvändig.

Anmälan snarast till Stig, tel 0247/700 64

ANMÄL CHAMPIONAT OCH LP-DIPLOM TILL SKK

För att ett championat skall kunna bli officiellt registrerat hos SKK, måste hundägeren numera själv anmäla championatet till SKK. Detta gäller alla typer av championat, dänskt, morskt, finskt, svenska, internationellt, utställnings-, jaktprovs-, lydnads- osv. Detta gäller även de hunder som erhört meriter till LP-diplom klass I och III.

Anmälan om championat och LP-diplom görs på därför avsedde biljettkart vilken kan rekviseras från SKK:s informationsavdelning eller tävlingsavdelning.

Från och med 12 dec 1979 är SKK:s adress och telefon:

Norrbyvägen 30, Box 11043, 161 11 Bromma,

Tel. informationssvrd. 08/80 24 60, konslist/tävlingsavd. 08/80 23 30

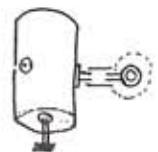
"FRILUFTSVERKSTAN"

MODIFIERADE FOTOGENKÖK

Ett fotogenkök är med sin höga effekt, låga energiförbrukning och reglerbara låga nästan ovärdeligt för vinterfriluftaren. Standardmodellen är dock tung och dåligt vindskyddad men för den händige går det lätt att fixa till ett bra kök.

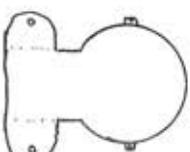
På bilden nedan ses några olika modeller som samtliga kombinerar Optimus III fotogenkök och Optimus spritkök. Köken till vänster kräver en hel del plåtslageriarbete. Köket längst till höger är lättare att göra men kräver kunskap i hårdlödning.

Här kommer en arbetsbeskrivning på "Orsa-modellen" som finns i flera exemplar i Polarhundklubben och visar sig fungera förtäfligt.

Man börjar med att montera bort tank och brännare från plåtlådan på fotogenköket. Röret mellan tank och brännare kapas av med en bågfilt och förlängs med en rörbit av mässing eller ev koppar som träs utanpå. Längden på detta rör är ca 40 mm.

Nästa steg blir att skaffa en tunn aluminiumplåt 1 - 2 mm tjock och med männen 250 x 250 mm. På denna plåt ställer man undre vindskyddet från spritköket och tanken från fotogenköket, och ritar ut ytterkonturerna enligt vidstående skiss.

Därefter bockas fästplättarna för tank och vindskydd upp och hål borras för fästspruvorna.

I vindskyddet skall sen tas upp hål för brännarröret och för reglageratten.

Nu kommer det svåraste momentet nämligen att löda ihop det tidigare avkapade röret. Lödningen utföres med svets och silverlod och kräver fackkunskap. Observera att man också måste se till att få rätt vinklar på röret. Förlängningsröret kan behöva bockas till en svag S-form för att passa.

När det är klart är det bara att montera ihop köket och eventuellt göra ytterligare finesser. Tex Avkortad reglagestång med träknapp, ställning för stekpanna, påfyllningsrör för T-sprit mm mm allt efter egna idéer.

Och så till det värsta - priset. Med aktuella dagspriser för fotogen-och spritköken kostar det ca 450 kronor att göra ett sätt här kök. Men du kanske redan har någon av komponenterna.

Detta behövs

Optimus III fotogenkök	ca 300 kr
Optimus spritkök	ca 120 kr
Aluminiumplåt ca 250 x 250	ca 10 kr
Mässingsrör med 9 mm innerdiameter ca 40 mm	5 kr
2 st skruv+mutter M4 eldyd	

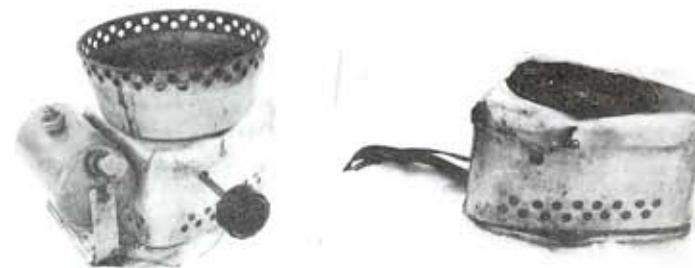
Verktyg

Skruvmejsel, skiftnyckel, bågsåg, plåtsax, fil, smärgelduk, svets el ev gasollåga, silverlod, Skruvstycke och hammars.

Lycka till :

Nedan finns också bilder på en annan modell som är populär i alpinist-kretsar. Denna modell går att köpa men jag vet inte var och till vilket pris.

Modellen kräver inget ingrepp i brännardelen och den är ihopfällbar men nackdelen är att den inte är så oöm och att den är komplicerad att tillverka själv.

i vinter när all tävlingsverksamhet har legat ner, så har det blivit utflykter om helgerna, det har mest varit efter skogs- bilvägar som det går alltjämt utmärkt att åka hund efter, vi är i regel plogade, och på helgerna är det ingen större trafik, och så får man träning på att läsa kartan.

Jage Gustafsson och undertecknad gjorde på skärtorsdagen en sista tur innan snön försvann. Vi startade i Nianfors med mina 2 huskys och Tage med sin grönländare målet var hos Nils Hjelm i Ilsbo ca 6 mil bort.

Det var påfrusen snö när vi startade, men efter några timmar hade solen förvandlat vägarna till snösförje som gjorde det väldigt tungt, när vi åkte över Dellensjön vid Oelsbo var det 4 cm vatten under snön men det verkade inte göra hunderna så mycket, det var bara för oss att plassa efter. När vi kom på Höjderna före Hjeims var det härligt vinterföre, det märktes på hundarna som piggnade till, men tyvärr inte hussarna som var märkbart trötta och blöta, när vi så småningom kom fram till Hjelms blev vi som vanligt väl mottagna, den här gången bjödes det på hemlagad grönsaksoppa och sedan blev det hundsnack. Både hundarna och vi var nöjda med dagen.

När här sässongen gick den också, fast det blev lite avslaget, men det har ju gått bra att åka i promenadstakt utan att behöva gräts bled över att hundarna inte går i gelepp jämt.

Jan Gustafsson

Andrina och Zorro rastar vid Dellensjön

Foto: Jan Gustafsson

Det har efterlysts synpunkter på vinter-tält och vintertältning och här kommer ett bidrag signerat Erik Sundin.

Vintertält

Olika årstider ställer olika krav på ett tält och det kan därför vara svårt att hitta ett all-round tält. På sommaren måste man prioritera låg vikt och liten packvolym och man har vanligtvis ingen snö att tänka på utan kan välja plannösningar som inte duger på vintern.

Vintertält, speciellt när man har hundspann, kan man ge efter lite på kraven om vikt och packvolym för att vinna andra egenskaper som är värdefulla i snö och kyla.

Vilka krav shall man då ställa på ett bra vintertält?

Lämplig form

Tältet måste ha en takprofil som gör att snön rasar av och inte lägger sig på och pressar ihop tältet. Det skall vidare ha en form som ger vinden så lite fäste som möjligt för att undvika att tältet blåser omkull.

Lätt att sätta upp

Tältet måste vara lätt att sätta upp, även om det blåser. Antalet fästpunkter för linor och tältduk skall vara så få som möjligt efter som det är svårt att få en bra förankring i snön.

Minsta möjliga kondensproblem

Att helt komma ifrån kondens går inte, men man kan minska kondensen och problemen med den genom att välja lämpliga material och göra en konstruktion med god ventilation.

Kondens är vatten som fälls ut då fuktig luft avkyls. Varm luft kan nämligen innehålla mer vattenånga än kall. När vi sitter i tältet och kanske också kokar mat osv så värmes vi upp luften runt om oss. Utanför tältduken är det kallt och eftersom naturen strävar efter jämnvikt stiger den varma luften upp för att blanda ut sig med den kalla. När luften kommer upp mot den kalla tältduken fälls vatten ut och det är det vi kallar kondens.

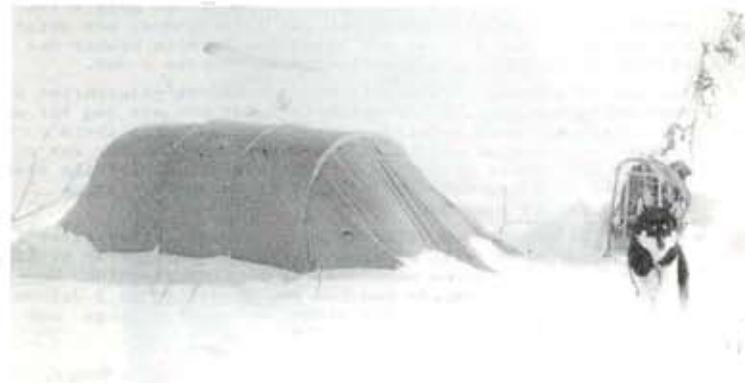

Foto: Åsa Lindqvist

I ett gammaldags cykeltält med enkel bomullsväv var det aldrig några stora kondensproblem eftersom luften kunde passera genom tältväven relativt enkelt och dessutom kunde bomullsfibern ta upp en del vatten.

I dagens moderna nylontält har man yttertak i en väv som är helt luft- och vattentätt och det skapar kondensproblem. Därför gör man tälten dubbla med ett innertält i en tunn och luftig väv. Genom denna innersvärva passar luften lätt och man får kondensbildningen mellan vävarna och en torrare sovplats.

Man eftersträvar också att få så god ventilation som möjligt. I både mellan vävarna och i själva innertället försöker man att vädra bort en del vattenänga och därmed kondens.

På sista tiden har man också börjat experimentera med nya specialvävar som släpper igenom vatten i ångform men inte i vätskeform. Dessa vävar kallas bl. Gore-tex och Termo-coat men de är ännu dåligt utprövade och har en del brister speciellt i sträng kyla.

Innertälten sys antingen i en tunn luftig nylontäta eller i bomullsväv. Bomullen är lite tyngre och dyrare men fungerar bättre ur kondenssynpunkt och ger en behaglig fin atmosfär. Nackdelen är också att bomullen tar upp en del vatten och därför kan bli hård och isig om det är kallt.

Vilka bra vintertält-modeller finns på marknaden?

För att tälten skall vara lätt att sätta upp skall de ha någon form av självstagande konstruktion med glasfiberbågar. Denna lösning ger också en rund takprofil med lodräta väggar vilket gör att snön faller av.

Det finns två modeller på självstagande tält, tunneltälten och kupoltälten. Personligen tycker jag bäst om tunneltälten.

Aven tunneltälten finns i två varianter, beroende på om ligger på längden (Ravneskar m fl) eller på tvären (Helsport).

Den längsmala varianten är stabilare eftersom det blir kortare bågar och den står bättre i hårdvärder, förutsatt att man ställt det i vindriktningen.

Mitt tält

Het tält som bäst svarar mot mina krav på ett bra vintertält heter Tajmo. Det tillverkas av en liten firma i Malå och det är konstruerat av och för hundrfolk. Tajmotälten görs i två standardutföranden ett stort och ett lite mindre, men eftersom det är en liten firma med personlig service brukar det gå bra att få egna specialvarianter på absider o dyl.

Jag har en sådan specialmodell där det större yttertället är kombinerad med det lilla innertället. Det gör att jag får en stor absid med delvis full takhöjd. I denna stora absid brukar jag gräva ut ett hål för benen på så sätt får man en utmärkt och bekväm sittplats för matlagning och trevlig samvaro. Det går utmärkt att bjuda in ett annat tältlag på kaffe om det är surväder.

Tajmotälten sys med en ytterväv i nylon medan innertället i mitt tält är av bomull. Bågarna tillverkas i plaströr av samma typ som elektrikererna använder för ledningsdragning. Desså är i standard 6-delade men kan med fördel göras 2 delade på vintern om man har en lång släde. Rören är billiga och lätt att få tag på.

Enda nackdelen med Tajmotället är att de är ganska tungt, mitt väger ca 6 kg och att de tar plats men i gengild får man ett rymligt tält som fungerar. Priset är också fördelaktigt. Ca 1550 för lilla och 1800 för stora.

Tips vid vintertältnings

Man bör om möjligt undvika att gräva ner tället. Är det hård snö så fungerar tället bäst om det får stå uppepå snön. Gräver man ner tället i en grop och det blir snödrev så har det snart drivit igen som man helt förlorar ventilationen.

Om det blåser starkt är det bättre att ställa upp snöblock som vind-och drevsnöavledare.

Man ska också undvika att skotta igen ventilationsöppningarna mellan inner-och yttertält såvida det inte är storm. I sådana fall gäller det att få så tätt som möjligt för att inte få fullt av drevsnö mellan vävarna.

Tältpikarna som följer med tälten man köper är endast användbara för sommarbruk. Skall man kunna förtöja tältduk och linor behövs rejälare don som fäster bättre i snön.

Snötältpinnar kan göras av många olika modeller och material. Det vanligaste är väl att sätta till breda pinnar av plywood, men också olika trälister kan bli bra snöpinnar. Det finns färdiga aluminiumpinnar att köpa från bla Heimers. Det finns också dom som gör snöpinnar av PVC-rör eller fyller en plastkasse med snö och gräver ner den. Gemensamt för alla pinnar är att de bör ha en infästning för linan på mitten av pinnen eftersom pinnen fäster bättre om den grävs ner än om den sticks ner på vanligt sätt.

Foto: Erik Sundin

BRUKSPROVEN - IGEN

Det var länge sedan någon skrev något om bruksproven, så det känns riktigt fräscht att ta upp den tråmen igen. Eftersom vi har grönlandare via neure storleksstrecket så är det väl rätt naturligt att vi fungerer särskilt runt det; alltså små grönländare och speciellt kanske detta med tiker och bruksproven.

Det måste ju ligga i elles intresse att bruksproven utformas så att de blir så rättvissa och utvisande som möjligt, vi ställer oss lite fragomne till att proven skulle bli speciellt rättvissande om en 25 kg:s tik enbart ska ha 5 kg:s lastreducering på en stor hanhund som väger dubbelt så mycket. Heden nu är det ju betydligt vanligare med hanhundar i dragsparet, tikarna är ganska lätt räknade om man tittar i resultatlistor från dragtävlingar, men det är lika viktigt att tikarna är med i det här som marshengen - på lika villkor. Eftersom det är lite extra problem med att ha tiker till drag (löpningar bl.a) så är det kanske inte så konstigt att många förevar hanhundar och det är knappast bli någon önsking på det om bruksprov och tävlingar gynnar hanhundarna.

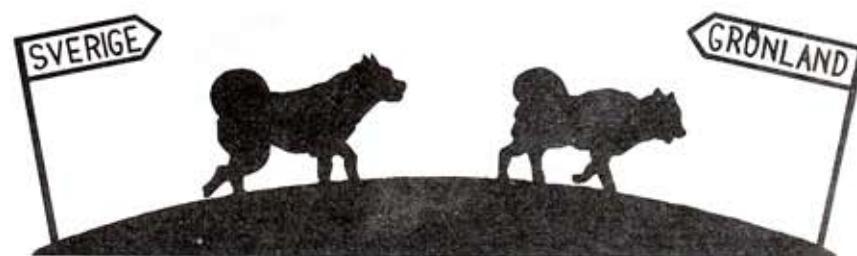
Man skulle ju kunna tänka sig att draglasten anpassas efter hundens vikt, ex draglast = hundens vikt, minimilant 25 kg och eventuellt en maxgräns också. Det skulle inte det ge mer rättvissande resultatt?

Invanningar! Sökt, det skulle t.ex. bli hundvägning som visst krängar till det hele, men det går väl att lösa på något sätt. Men vi anser inte att det bara är en eftergift för att få fler tiker i dragsparet under förhållan om som gynnar tikarna orättvist mycket. Iaktum är ju att tikarnas storlek och vikt ligger ganska mycket under hanarnas, enkligen är det större skillnaden de flesta andra raser har.

Som vi ser broks roren så är det arbetsviljan och dragförmågan som är det viktigaste att se om hunden har. Ligger hunden över minimätten så ska den ha samma förhållanden varje sig den är liten, stor tik eller hanhund, och det är lika viktigt att få tikarna "provade" som hanarna.

Viktigt också anser vi det vara att provet så lite som möjligt "provar" förfaren, utan hunden, för det är väl det som är meningen. Att låta bli att ha "ansfelterad" bana som kräver en mycket bra skidåkare verkar rätt vettigt.

Lillemor Kvist
Claes-Wöran Jansson

"Målsättningen för polarhundklubben är ju som bekant att bevara polarhundens särart" stod det i förra numret. Och för att bevara urönländshundens egenskaper så bör den hamna där den får användning av draglasten, pläsons täthet o.s.v.

Jag har blivit besvikten i vinter på alla annonser jag sett i dogstidningar om Grönländare säljs billigt o.s.v. Det är det liten chans att hunden kommer till en plats där den används som drag- och klövjehund.

I första hand borde värden tänning användas, och varför säljs så många hundar långt efter valpåldern?

Borde inte de som parar en tik kolla upp först om det finns inträsser för deras valpar. Då är ju risken liten att valparna/unghunden säljs ut billigt och till någon som inte är i behov av en grönlandshund. Risken finns att till sist är grönlandshunden inte längre en draghund, såsom det har blivit med Samojeden, men vill jag påstå har varit en draghund, men nu räknar jag den som en nällskaps- hund. (Rätta mig om jag har fel).

Vi ska inte anpassa urönländshunden till hur vi bor och har för intressen, men **ska** istället välja rätt ras, har tyckt mig märkt att Grönlandshunden börjar bli en statushund.

Något liknande stod även i förra numret, men jag tror det måste ått upprepas.

Willie

Helgdagskväll i timmerkojan.

Ur led är tiden, en hel säsong utan dragtävlingar, och det enda som diskuteras är könkrift och hundpest. Visst ska allt diskuteras, men man vet snart varken ut eller in. Parvovirus i hela landet, men knappt alls någon snö söder om Isälven. Länge har väderleksrapporter varit dagens viktigaste nyhet, men man öörrjer ju tvivla så smärt på väderudarna. Man saknar faktiskt polarrundtävlingar med ylända hundar och förare med "björnskinnsmössa och knivar dinglade i bältet" (enonym upphovsman till den karaktäristiken av polarrundsägare).

Jo, man har ju os att förstå sig med, förstäs, ve dagar stenmark åker kan man t.o.m. costa på sig att vara "vi" med de aktiva. Även om "dom" misslyckades i stafetterna.

Man får hitta på annat. Som vi gjorde över nyårshelgen och trettonhelgen t.ex. vi råkade sammanstråla i Ljungdalen med ett annat gäng som visade sig ha samma färdväg som vi tänkt oss. (Ingen arrangör, här ska inga hundhuvuden bäras!) Ut hela resulterade i en lycklig tur i trakterna norr om Melåga, vilken ro i själén en sådan vecka skänktes. Man kan leva länge på snöt.

Och så får man njuta av de ljuva körleksväden som hörs på gården, det som i ett annat åra skulle vara värsta olje.

Röra årets polarrundtävlsarrangörer (Puht) lärl väl tyvärr få ytterligare ett år på sig till förberedelser, vilket pangarrangörerna hoppas att ska bli!

Man får väl fortsätta att hemslöja på utrustningen och drömma sig "till snös". "Helle bröllops än snölös".

H B-M u.p.s

ANNONS

GLACIÄRENS KENNEL

15-ÅRIG ERFARENHET AV GRÖNLANDSHUNDAR

VALPAR KAN TINGAS

OM DU VILL VETA MERÅ SÅ RING TILL ARNE BLOMBERG:

TEL: 0158/117 66 ELLER 0753/766 66

Halsband Team Alaska

Säkert arbetande handsydda halvstryp (chockar ej hunden). Fullt justerbar i hela sin längd. Konstruerat för hårt arbetande hundar. Njuk och stark 1000kilos testad väv (starkare än läder, kedja)

Ett för pälsen mycket skon samt halsband. Följer valp till vuxen under många år. Färg: Röd, Gul, Blå, Svart. 2 storl. 35-52 och 50-80cm

Wenaha Dog Pack

En icke ny klövjekläcka presenteras i Sverige.

En mjukare mer följsam täliger, lättare och billigare modell, bästa kvalitet och konstruktion.

4 storlekar. Färg: Röd

NOME-sele Alaskan X-back

En komplett nome, cykel och skidtolkningssele unik handsydd konstruktion av 1000 kilos testad väv. Dubbelt stoppad runt hals, nacke och bröst med finaste syntet päls.

En skräddarsydd sele för året runt bruk!

7 storlekar:

Färg: Röd, Gul
Blå och Svart

OKY-LOOK

Box 2501
171 02 Solna
Tel. 08-276689 eft. 14

Ytterligare information,

Nordnytt

Gällivareutställningen 1980.

Två år närm den sk Gällivareutställningen av stapeln, och även i år deltarer FN som medarrömnär. Resultaten från förra årets utställning framför ov tidningsklippet nedan. Utställningsdagen är 15 juni 1980. Sannaste anmälningsdagen: 31 maj. Domare i polshundsklassen blir Marianne first-Marielsson. Till mn kostnad av 35:- kan mn också delta i en vinnutställning (från A mn). Anmälninrar om utställningen ihållas av Rüdiger Kasche tel: 0970/30 149

Vivo Norrländsaudelningens Höstmäte 1980.

Årets höstmäte äter rum i Svartnäckes naturreservat 20-21 september. Vi har tillträde till en stor jaktstuga 18 km nordost om Tärnös. Det finns tillväg till stugan. Middan kommer att serveras, liksom förra året. Flera tonvikten på trivsam familjenumvår dör det menensamma hundintressent skall vntileras. Styrelsen har tänkt sin blå följande: ink enhet av hund - fjällutrustning - sjukvårdsutrustning - enklare sjukdomar (vi hoppas kunna erhålla expertis i form av veterinar) - hundelansmål - att koppla hunder - slädmodeller(vinterns erfarenheter!) - hyttemarknad mm. För ytterligare information rym Jan-Erik Blomquist 070/203 18. Jan-Erik vill ha era anmälninrar senast 12 september.

Sören Norrby

Här är 1979 års höstmäte
Försten (redskapen och
Henrik Leube,
huskyspann framför
bilchassie

Foto: Sören Norrby

Gällivareutställningen 1979.

Resultaten från Gällivare-utställningen

(Gällivare Kuriren)
Den hittills största speci-
alklubbutsättningen i
Gällivare ägde rum nyli-
gen. 315 fågelhundar,
finsk och norrbottens-
spets, polarhundar och
brukshundar deltog.

Här resultatlistan:
Polarhundar: Domare: Folke
Isaksen

Grönlandshund: Robert E Pea-
ry, ag Sören Norrby, Gällivare, 1
ÖKL, i UKK HP 2, SKL, Barrow,
ag. Lars Björgrims Harads, 1 1
ÖKL, i SKL, CERT, BIM, HP.

Siberian-Husky: Komaka Spitz,
e. Komaka Quick - Silver of Ko-
lyma, ag. Jan-Erik Blomquist Tär-
nös, 1 UKL, i UKK, 2 SKL,
CK, HP, Spödfellets Rolak, ag.
Rüdiger Kasche, Gällivare, 1
ÖKL, i SKL, CERT, BIM, HP
Frontinoor Chaka, Ag. Jan-Erik
Blomquist, Tärnös, 1 ÖKL, 1
SKL, CERT, BIM, HP.

"Robert E Peary"

Foto: Sören Norrby

"Bästa Husky vid utställningen -79"

Foto: Sören Norrby

En polarhunds dånbok.

Fredan

Husse hem tidigt. Väldigt bråttom. Ingen bajsruna - kiss mot brevlådan. In i bilen tillsammans med den där andra åksjuka djäveln. Som han flåsar i lång resa, sonnar drömmar kanske minns inte. Åka tåg nosar under sätena. Hittar nödsaker. Ajj - nödsaker under säten är förbjudet. Lukter bra. Går av, kala halik och stress, dom grälar. Pinnar och röda kryss. Nästan innen snö som vanligt.

Lårdan

Stel, Maskar - när bra som tvåa syns inte. Ajj - syns tydlig men ändå. Härd lutning uppför. Husse knuffar släden. Bra det ska han få gåra fler mängder. Det är bara att se plånat ut i Träffar landsman från Bergen. Det blåser. Den andra djäveln har dålig meno - fy! Nedför - bromsa bromsa. Ny stuna. Knännare - nrap. Varför får alltid den andra djäveln först?

Måndan

Hel, hrm före, uppför uppför. Inte har han väl tänkt sin dit upp? Vilas. Den andra djäveln tvekar också. Bra vi när inte dit upp! Det är omjukt. Ajj - det är möjligt! Uppe, vindskydd - får inte gå in. Nedför på en hand, bra. Husse kör släden - inte bra. Hoppas inget gick sönder. Lånn paus. Kopplas in igen, drar. Alla läp på sott humur. Wild lukt! Hörelser!! Springer, springer. Ajj - wild lukt förbjuden!

Tisdag

Stannar ofta. Fotografering. Företör inte, ser ju ut som vanligt. Uppför igen. Dnt i bakbenet. Får kämpa. Varför när vi inte runt? Djävula prestige. Äntingen uppe. Kan ta det lugnt till stationen. Får inte bindas var som helst. Farlig! Jag! Var inte löjlig, din schäfer då! Ser han snällare ut? Dnt i bakbenet. Lägger mia tidigt. Orkar inte bråka.

Onsdag

Orkar inte resa mig! Bakbenet har gett upp. Matte orolig, bra! Där ser ni! Vi skulle ha fått runt. Hur tänker ni göra nu då? Val! Aldrig i livet! Jag åker inte släde till Nikkaluokta! Ajj - jo det gör jag. En skammens dag. Den andra djäveln går krum i uppförsläckarna och jag sitter här. Hoppas att han är förstående. När Nikkaluokta. Obligatoriska skämt om "draghund". Törs inte bita någon, så den där på station får vatten på kvarn. Det värsta återstår. Åker paketbil, paketbilli! Äntingen egen bil. Åksjuk kompis, synd om dig. Hemma, hemma. Kiss mot brevlådan, mat ligga still, ligga still. Nallo

utflykt till Solasjärna med grundsärskolan 21 april.

Vid ett av TN:s styrelsemöten väcktes frågan om att hitta en insats för en handikappgrupp i kommunen. Leif Lünen utar sin att undersöka olika alternativ. Efter många telefonamtal och besök i institutioner har sått att prontam. Två lärlare och sex elever i ålderns 5-7 år från grundsärskolan i Källivare teckade ja till en tillflykt. Fyra sällor och ett tjugotal hundar kunde ställa upp. Fördelen ställdes till att hundarna klubbstuga vid Solasjärna. Området är ett omtyckt friluftsområde för hundfolk, och lärarerna avsödes och "ute i naturen". Fördelen områdetes livlöst av barnen, som upplevde lite av "Jack London - romantik". Vid fikat i stugan berättade lärlarna om sitt arbete, och de specifika problem som är förknippade med särskoleelever. Vi från vår sida delade med oss av våra erfarenheter av polarhundar och hennes användningsområden. Slutfacet av turen: vi fick möjlighet att hjälpa en utsatt rull i samhället samtidigt som vi skapade medvetet åt klubben (herrlinjens man över 45 000 i upplana skrev om turen). Kanske en idé för andra medlemmar sänderöver att ta efter?

Sören Norrby

Fjälldraget 1980

Med lärdömar från två tidigare åredrag bakom sig så skulle man alltså prova på det nägenomsusade Fjälldraget. Årets sträckning utgjordes av tre etapper,
 I Bergforsens station-Pessisjaure c:a 30 km
 II Pessisjaure-Luojtekjaure c:a 60 km
 III Luojtekjaure -Kiruna c:a 30 km inklusive en kontroll sträcklängderna då givetvis beroende lite på färdväg. Dagen före gav en "värmeböleja", vilket gjorde att man befärade genomslag etc. Detta kom att infriats för en del i synnerhet på den andra etappen, då många valde att gå för snövt, och kom in i ganska kraftiga genomslag. Dock kunde för det mesta morgonens visserligen svaga men ändå skara användas så att man kom iväg ganska kvickt. Arrangemanget som helhet var förmömliga dock med ett kraftigt undantag-starten, där onödigt många och kraftiga ord kunde undvikas om man genomfört en bättre uppdelning-typ Åredraget. Visserligen gjorde man det första dagen i bruks-och fågelhundar, men sedan var det bara allmän kalsbalik. En annan sak är att det borde vara absolut förbjudet att kasta vattenflaskor omkring, vilket man kunde se åtskilligt av den sista etappen. Vad gäller hundarna så kan du visst ställa upp och klara dig hyfsat även om du kör polarhund. Givetvis måste man tränna -manträna mycket för att också klara svåra backar osv. Ett bra exempel på fin hundkörsning var ju de större spannen i Nomeklassen, som visade fina takter. Några polarhundsplaceringar och avstånd till segrare i klassen Tvåmann-bruks

3. Kjell Eriksson/Bengt Junkka sib husky	-1.26	Koskullskulle/Hakkas
7. Jan Svanberg/Lasse Björngrim grön	-6.36	Boden

flerspann -bruks

2. Anders Larsson/Gustav Rönnbäck grön(4)	-1.57	Niemisel/Kalix
3. Sten Gustavsson/Rüdiger Kasche sib husky(3)	-2.02	Koskullskulle
4. Hélène Andersson/anette Lundström grön,sib,grön	-5.02	Boden /Kalix

Nome-anspänning (variation-bägge kör skidor eller en kör"stående")

1. Henrik Taube/Jan Thelin Kiruna	10.31.27	7 husky en vorsteh
2. Åke Kristedal/Gösta Blomqvist Boden	-323	5 husky

Noteras bör att Eriksson/junkka körde med två tikar-16-19 kg tunga.

Rüdiger Kasche

Fjälldraget 1980
har startat
Foto: Maj-Britt Inga

Segrarna i Nome-klassen
foto: Maj-Britt Inga

Utflykt till Solarsjöarna
Foto: Sören Norby

Rapport från ÖNias propagandakörning under Jokkmokks vintermarknad 1980.

Under Jokkmokks 275:e vintermarknad, (jubileum), gjorde SPHK ÖN en fin VR-insats för klubben, genom att med hundspann köra runt folk på en sjö inne i tätorten. Spannen kom från Uällivare- Malmberget- Koskullskulle. Utöver VR-värde erhölls ett bidrag från Jokkmokks kommun.

Den finaste insatsen gjorde dock Robert Holstad från Uällivare, som med sitt 12-spenn Siberian Husky skjutsade landshövding Hagnur Lassiananti genom Jokkmokks gator och hamnade på förstasidorna i ortstidningarna.

Spannen som körs var allt från 3-spenn grönlandare, ett par Huskyflerspann, ett spenn med Alaskan Malamute, Husky och grönlandare blandat, samt Roberts 12-spenn som verkligen drog intresse till sig. Det varmt tack till gellerståndet i Jokkmokk, som ställde upp med logi och varm köttosoppa. Det var välkommet när kylan var -33° på morgonen. Av bilderna kan man förstå att hundarna var väldigt less på att dra runt på sjön varv efter varv.

Text och foto: B-O Johansson, Malmberget

Vad tittar husse på?
Bengt Antilla 5-spenn Husky

Bengt Antilla med sitt utstråkade spenn

EN MINI-LEKTION I GRÖNLÄNDSKA

eller

VAD SKA VALPEN HETA ??

För flera år sen var jag på Öst-Grönland några sommarveckor. Innan avresan från Köpenhamn köpte jag ambitiöst en dansk-grönlandsk ordlista. Vid framkomsten visade den sig vara ganska oanväntbar, den innehöll mest västgrönlandska ord! Det blev att bryta svenska åt danska hället, använda teckenspråk och samla på sig grönlandska ord.

Men för att ändå få någon nytt av ordlistan har jag under en gruvlig förkyllning roat mig med att plocka fram lite ord som kanske kan duga till hundnamn. En lista följer här nedan.

Men först lite mer om grönlandska, hämtat från ordlistans inledning:

"UTTAL: e och o uttalas som e och o bara framför r och q, annars som i och u".

Exempel: meraq (=barn) e=e , -lerpoq (=börjar) e=e och o=o

pujok (=dimma) o=u , itek (=öppet vatten) e=i

Dubbla vokaler ae,ao,au och ai uttalas som långt a, utom då ai avslutar ord för då ska i höras." aussak (=sommarr) ,nerivai (=han åter den).

Om den flitigt förekommande bokstaven Q står följande: "Det är ett underligt strupljud, närmast som en blöt sammansättning av rk eller rkr. Detta ljud kan ibland vara svårt för danskar att lära sig. (!!! Hur ska det då vara för svenskar?) Det kan inövas genom att efterlikna hönskackel, i så fall kan som övningsord användas qâqaq (=fjäll)."

Jag tycker faktiskt dessa ord låter bra också med försvenskat uttal, qek osv. Risken för kritik är också minimal: om du mot förmadan träffar en grönlandare så är han av uppfostran så artig att han inte kritiseras.

I listan här jag med några undantag plockat ut tvästäviga ord för att de ska vara lättare att använda. Grönlandskan är annars ett språk med långa ord därfor att det mestta uttrycks med ändelser och böjningar. Så här kan det se ut:

isse =kyla issigpoq =det är kallt isseqaoq =det är mycket kallt

issingnerulerpoq =det börjar bli kallare issigpatdlangflak =det är för kallt

issisiut =termometer (!!)

På samma sätt gör man med verbet:

nerivoq = åter, han åter neriva = han åter den nerivai = han åter dem

nerivung = jag åter nerivarse = jag åter den

De ord som i listan har ett streck framför (-) är böjningsändelser som hängs på ord men jag tror att en hel del av dem klingar bra som de är.

Till exempel : siko = is -mineq = bit, stycke Isbit heter då sikumineq.

Inuk = människa -paluk =kär,god inupaluk = en god mänsk
-piluk =ond,elak inupiluk = en ond -"

A

Ajuko	= "här är ..."	-Araq	= liten
Akit	= kudde	Ardluq	= späckhuggare
Aleq	= fångstrem (på harpun)	Arnaq	= kvinna
Ameq	= skinn	Asava	= häller av
Amiva	= "Gick han ut ?"	Atak	= farfar
Anaq	= farmor	Ataq	= svartsida (sälart)
Angisoq	= stor	Ataseq	= ett
Angut	= man	Ateq	= namn
Anipa	= bärta ut	Ausiaq	= geting
Anore	= vind,blåst	Aussaq	= sommar
Aput	= snö	Aumat	= glöd
Aqua	= akter		

E

Erneq	= son	-Erpa	= beröva,ta bort
-------	-------	-------	------------------

I

Ike	= farligt	-Inaq	= bärta
Imaq	= hav	Inoraq	= skinn (till släden)
Imaqa	= kanske	Inuk	= människa
Imeq	= vatten	Iperak	= veke
Imeriq	= (böjningsform av) vatten	Ipernaq	= mygg
Imiaq	= öl	-Ipok	= är
Imit	= laddare till gevär	Iput	= åra
Imuk	= mjölk	Itek	= öppet vatten
Isse	= kold	Itsaq	= förr i tiden

K

-Kasik	= eländig	Kisaq	= ankare
Kia	= vem	Kita	= väster
Kigut	= tand	Koroq	= dal
Kimut	= västerut	Kujak	= sidostycke (av kött)
-Kipoq	= har lite av,är lite	-Kuluk	= ringa,obetydlig,"kära lilla"
		Kumak	= tus

L

Laja	= dagsverkare	-Larpog	=lite,en smula
Lerpoq	= börjar		

M

Malik	= väg	Merqut	= näl
Manik	= ägg	Mikissoq	= liten
Mardluk	= två	Mine,"inik	= ösregn
Mataq	= valhud	-Mineq	= en bit,stycke
Mato	= dörr	-Mioq	=....som bor vid....
Meraq	= barn	Miteq	= ejder

N

Nagga	= nej	Naussaq	= ett fynd
Nanoq	= isbjörn	Neqe	= kött
-Narpoq	=...är så att...	Nigeq	= sunnanvind
Narssaq	= slätt	Nilak	= sötvattensis
Nasaq	= huva	Njamit	= halskraje
Nateq,Narqa = botten,golv		Njaraq	= sten
Natseq	= fjordsäl	Nuliaq	= hustru
		Nuna	= land

O

Orpik	= träd
Pituk,Pito	= sorts rem i släden
Pujok	= dimma
Pulak	= skare
Puneq	= snö
Pupik	= kattfot (dvs blomman)

Q

Queraq	= havskatt
Quersoq	= klippa
Qulit	= tio
Quinoq	= "grötis"

R

Serfa	= ngn sorts sjöfågel
Sermek	= glaciär
Sikaq	= cigarr
Siko	= is
Sila	= väldret
Simik	= kork
Sisamat	= fyra
-Sivoq	= får,köper

Taleq	= arm
Taqaq	= blodåder
Tarpoq	= mörker
Tartoq	= mörk
Taseq	= sjö
Tassa,Taima	= stopp,uppehåll
Timitaq	= penna

T

-Tuaq	= enda
Tugoq	= valrosstand
Tulujuk	= tröja
Tume,Tumai	= snår
Tungit	= läkarn
Tunoq	= ?? danskt ord
Tupa	= tobak
Tupeq	= tält

U

Ulik	= pressenning
Umat	= hjärta
Umik	= skägg

Unuk	= kväll
-Ussaq	= det som liknar...
-Uvaaq	= är

Jag tror inte man ska ta alltför hårt på ordens betydelse. Mikissoq kan ju bli spannets största hund och det kanske känns lite retfullt att ha Kumak i spannet när man vill att det ska gå undan !!

Till sist som kuriosa några ord med anknytning till hundköring:

hund = quingmeq	ledarhund = itoqut (hanhund)
släde = qamutit	-"= ningioqut (tik)
köra släde = qimugserpoq	till höger = ile,ilie
sele = ano,anut	till vänster = iuv
selå på = anuva	
selå av = anuerpa	

Passa på och njut av våren, fastän snön försvinner !!

Hälsningar

Lidiu

SVERIGES NYA HUNDSKOLA - DEN ENDA CIVILA**STORA SOFIELUNDS HUNDSKOLA**

Detta är kursgården för alla hundintresserade. Vi arbetar mest med hundens beteende och psykologi, både i teori och praktik. Vi tror på den mjuka linjen och att en hund är en kompis, värd ett rikt liv.

Vi utbildar hundpsykologer - en tvårig yrkesutbildning. Vi omplacerar hundar och styr till tjänst med rådgivning.

Våra kurser är öppna för alla och envar. Nu kan du t ex gå en följande helgkursen.

Dressyr med hundpsykologi: en nyttig, lärorik myskurs för dig och din hund

Problemskola: vi tränar hundar med problembeteenden

Valpskola: den största tjänst du kan göra din valp

Hundens beteende och psykologi: en intressant och aktuell teori-kurs. Begär specialprospekt

Instruktörskurs: en-teorikurs om modern, alternativ lydnadsträning efter etologiska och inlärningspsykologiska principer

Vi har också längre kurser: En hel vecka med hund om hund.

Veckokursen HUNDEN: etologi, inlärningspsykologi, stressfunktioner, beteendeanalyse, mentalitet, diskussion, bilder, fest

Ungdomsläger: en härlig vecka för dig mellan 12 - 18 år

- - - - -

O B S

INSTRUKTÖR -BO:

Fler och fler rasklubbar läter utbilda sina egna instruktörer. Personer som kan och känner just sin ras. Vi kan nu erbjuda klubbar och enskilda en gedigen grundutbildning i modern och alternativ lydnadsträning för valpar och unghundar. Utbildningen är 6 veckor lång, 23 juni - 3 augusti. Begär specialprospekt.

STORA SOFIELUNDS HUNDSKOLA, 732 00 ARBOGA

tel 0589 - 150 75

Vintern och dess dragmöjligheter kom tidigt, som vanligt här i Dalarnas herra hörn, medan i början av november kunde jag plocka fram seler och släde, vilka lågat i "malpåse" sedan mitten av maj.

Vad vi valtst på denna snö somliga längtar stenerne....., jag längtat vitt vinter varan.

Under hösten hade mina sex hundar fått springa långa ofta medan cykelturerna släpat efter, vi har ett litet hjertronställe där vi kan släppa dem, en och en eller två och tre, beroende på vilka hundar det är. De är ganska maktiga på att köra, om de får en stunds betänketid och en korvbit i belöning.

De första turerna med släden höll på att göra mig halvt vansklig, det syntes mig som om hundarna glömt sitt jag med blod, svett och tårer lyckats lära dem tidigare. Men, inte hage jag behövt orsa mig! Efter en vecka gick det fint.

Jom här vintern har vi haft jättekul, minstann lyckades vi inte nosa upp en annan polarhundsgående familj "over there", bara sex mil från oss, det var allts våran stig som tipsade mig, och det skall han ha många tack för! Familjen i fråga heter Nylund och bor i norska Tjörnalen, vi har träffats ofta och kört hund, en av våra gemensamma turer gick till deras säter vid Fulufjället, där vi träffade på Gunnar Person och hans hundar. Mycket glad och koselig helgt flera gånger under vinterns lopp har vi fått besök av fjällfarare med polarhundar, stundtals har det kommit flera samtidigt, och då har det varit julafoton i hela stugan på berget, hund- och utrustningsmack till långt fram på skäktimarna. Såtid är det någon som köpt ny sovsack eller nytt tält som skall diskuteras eller jämföras, utanför har det varit "arctic song" när ett närmaste grannen är lomhörd!

Det blev en AI i år också, visserligen evlystes den, som så mycket annat, men av bliv den, vi var sex förare och tjugen hundar som drog vägen. Det var vissa från Göteborg, Ingrid från Karlskoga, Peter från Uppsala, Lasse från insjön, Helge från Norge och så jag från Idre, inte illa och mysigt värre! Jag är som hundarna - trivs bra i flock, men är jag så mycket ändå, så jag uppskattar verkligen när jag får tillfälle att träffa likasinnade.

Vi har provat på det där med nome också, släden är Karlberg-tillverkad. Det har körts nome med skoklar, det har körts nome med lösa linor, inköpta av Fredrik i säter, och det har körts nome på öronen så det

har sagt å C H W U N G i backen, men kui är det! Ni skulle se spannet! En jämthund, en grönlandare och tre tockna där huskies, där som bara fan! Hade jag inte haft livlina haue spannet varit ett bortsprunget spann för länge sedan.

Det som återstår av vintersäsongen är några turer i mina idrefjäll med omnejd och en i Jotunheimen, välder mig som ett barn inför tomtons besök.

Vill nu inför våren och sommaren önska alla våra polarhundsvänner, två -som fyrbenta, många fina klövjeturer i skog och mark. Dra åt skogen! Det är bara att ge sig ut!

Naturen välkomnar den aktsamme, garanterat!

Idre i april

Apache, Maanchi, Chatka, Leika, Mysak, Nadja, Stoia och matrar
Ingrid och Sigrid Fredberger

Heidburghs Early Eyes
med husse Bosse Nilsson

Uniseaks Freja och Icko
med matte Ingrid Aggefjeld

OBST! Glöm inte att skicka in dina bidrag till vår fototävling.

Senast 30/6 till Kristina Strand Box 919, 780 41 Jäla-Floda

SAMOJEDSIDAN

Jag ska börja med att berätta om en episod som visar hur det kan vara för en samojedhund. Vid cykelrästning fick jag syn på en samojed som jag ej sett tidigare varför jag ställde ifrån mej hund och cykel och bad att få titta på uppenbarelsen. Ågaren - kille på c:a tjugo - berättade att hunden var två år. Första ågaren hade funnit den jobbig och gett den till en tjej som hade den i två dagar innan nuvarande ågaren fick den. Han hade haft den en månad. Hundens stretade omkring med strypkoppel av metall - nälsen skivid och färgad av kopplet runt halsen. Killen visste ingenting om samojeder. Han fick inte borsta den ordentligt, tjänade "fot" och drog i kopplet och var orolig för temperamentet. Det visade sig vara en glad och öppen men livlig hund, snäll och tillgiven när jag gjorde klart för den vad den hade att rätta sig efter. Den var sprallig av en massa energi som den inte fick utlopp för. Vi ska träffas och prova säljar och annan utrustning.

På årsmötet togs ju beslut att rasråd ska inrättas. De fem medlemmarna - geografiskt spridda - ska ordna aktiviteter för rasen. På sikt kan man tänka sig fasta evenemang, typ dragprov för att testa hundarnas arbetskapacitet, unghundsbildning o. syl.

Det viktigaste i nuläget är att vi tar vara på varje tillfälle att visa att samojeden fungerar som draghund att klargöra för "gamla" samojedägare och framförallt blivande att samojeden är en hund som behöver och vill röra på sig att ställa krav på uppfödarna så att mer hänsyn tas till avelshundarnas arbetsförmåga.

Årsmötet omvalde undertecknad som rasrenpresentant. Dessutom ingår i rasrådet

Astri Erlandsson från draghundslandet Norge till Tullinge inflyttad uppfödare och draxfantast. Hennes avelshund har ett förflytet som ambulanspulkedragare. Hennes man Peter kan "allt" om Nordens samojedhundar. Men fler krafter med friska idéer behövs alltså.

Alf Johansson

Ett STORT TACK! till alla som skickat bilder och textmaterial till detta nr av "Polarhunden". Vi hoppas på en lika fin hjälp även i fortsättningen, nya idéer och uppslag är alltid välkomna.

Red.

Vårvinterfärder

Den allra härligaste formen av hundkörsling är framme i April/Maj när barfläckarna börjar komma i fjället. Att få köra på natten och de tidiga morgontimerna på stenhård skära, kryssa mellan barfläckarna, stanna till och samla lite torrpinnar för en kaffebrass. Sen ligga på renfällen och lyssna på riporna och se nyss anlända Tofsviporna, Ljungpiparen och Jordugglan, när sen solen börjar väarma, då är det lätt att somma ett tag.

Wille

